

Μαρία, η Παναγία **Μητέρα του Θεού και Μητέρα της Εκκλησίας**

Στην Καινή Διαθήκη δεν γίνεται πολύς λόγος για την **Παναγία**. Ακόμη και αυτές οι λίγες πληροφορίες που μας δίνει χαρακτηρίζονται από μια σοβαρή λιτότητα, που σκοπό έχουν να μας δείξουν πόσο στενά συνδεδεμένη είναι με την αποστολή του Υιού της και πόσο ουσιαστικός είναι αυτός ο ρόλος. Ο τρόπος προσέγγισης της Μαρίας από τη Ναζαρέτ, της μητέρας του Ιησού αποσκοπεί στο να κατανοήσουμε σωστά το μυστήριό της, μακριά από κάθε παραπλανητικό συναισθηματισμό, λυρισμό ή και υπερβολή.

Βλέπουμε την Παναγία να έχει ένα πρωτεύοντα ρόλο κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας του Ιησού που αποβλέπει στο να υποδείξει την ανθρώπινη ταυτότητα του Ιησού (Λκ 1-2 Μτ 1-2).

Αποφασιστική είναι η παρουσία της κατά το γάμο στην Κανά της Γαλιλαίας, αφού γίνεται η αφορμή του πρώτου θαύματος και, με αυτό τον τρόπο, ο Ιησούς αρχίζει να αποκαλύπτει την ταυτότητα του και φανερώνει τις προϋποθέσεις για να γίνει δεκτή και αποτελεσματική η αποστολή του (Ιω 2,1-11).

Κάτω από το Σταυρό συμπάσχει και συλλέγει τα τελευταία λόγια και τις επιθυμίες του Υιού της.

Την Ημέρα της Πεντηκοστής η Μαρία είναι στο κέντρο της κοινότητας η οποία χρίεται από το Άγιο Πνεύμα, γεννιέται έτσι η Εκκλησία και φανερώνεται στον κόσμο (Πρ 1,14).

Τα Ευαγγέλια την αποκαλούν **Μαρία, η Μητέρα του Ιησού**, (Μτ 3,31 Ιω 2, 1-5, 19,25-27 Πρ 1,14). Και πώς θα μπορούσε να ήταν διαφορετικά αφού ό,τι είναι το οφείλει στον υιό της. Η **Μητέρα** του Ιησού είναι όμως και μητέρα μας με ό,τι αυτό σημαίνει.

Οι χριστιανικές αλήθειες, **τα δόγματα**, δεν υπάρχουν για να υπάρχουν ή να μας σκλαβώνουν σ' ένα τρόπο σκέψης πάνω-κάτω ακατανόητο ή για να παραδεχόμαστε άκριτα κάτι που μας παρουσιάζεται ως αλήθεια. Υπάρχουν γιατί κάτι έχουν να πουν στον άνθρωπο, κάτι που αφορά την υπόστασή του και το πιο βαθύ νόημα της ζωής του. Είναι ακόμη τα όρια που, εφ' όσον κινούμαστε μέσα σ' αυτά, βρισκόμαστε μέσα στην αλήθεια όσο και αν αυτή μας φαίνεται δύσκολη και δυσνόητη. Οι όποιες δυσκολίες είναι ευκαιρίες και μια περαιτέρω πρόκληση για έρευνα και προσπάθεια κατανόησης και όχι για την εύκολη λύση που είναι η απόρριψη.

Μέσα σ' αυτή την προοπτική μπορούμε να εξετάσουμε τις αλήθειες της πίστης μας που αφορούν την Παναγία.

1) Ο Ευαγγελισμός

Η Μαρία από τη Ναζαρέτ δεν είναι ένα παθητικό όργανο στα χέρια του Θεού. Τα ευαγγέλια μάς την παρουσιάζουν ως ένα πρόσωπο που με υπευθυνότητα παίρνει τη ζωή στα χέρια του και μόνο μετά από ένα υπεύθυνο διάλογο (ο διάλογος με τον άγγελο), αποφασίζει συνειδητά και υπεύθυνα να συνεργαστεί με το Θεό. Κάνει δεκτό ως δικό της το σχέδιο ζωής που ο Θεός της προτείνει. Δέχεται να ταυτίσει το δικό της καλό με την αντίληψη του καλού που ο Θεός της προσφέρει.

Με την υπεύθυνη και ελεύθερη αποδοχή όπως και με τη συγκατάθεσή της στην προσφορά του Θεού, συμβάλλει στο να αρχίσει να διαλύεται ο γόρδιος δεσμός του κακού, που είχε δέσει η μη παραδοχή από τους πρωτοπλάστες του σχεδίου ζωής το οποίο ο Θεός είχε προσφέρει στον άνθρωπο.

Τι άλλο είναι το προπατορικό αμάρτημα από την υποψία που γίνεται πεποίθηση ότι το θέλημα του Θεού και το καλό του ανθρώπου δεν συμπίπτουν. Διαστρεβλώνεται έτσι η πραγματική εικόνα του Δημιουργού και του δημιουργήματος, ο άνθρωπος, που πλάστηκε κατ' εικόνα και ομοίωση του Πλάστη, αποπροσανατολίζεται.

Η πρώτη Εύα - «η μητέρα όλης της ανθρωπότητας» (Γεν 3,20) - έδειξε στο σχέδιο του Θεού για τον άνθρωπο δυσπιστία και αντιπαράθεσε το δικό της σχέδιο.

Η δεύτερη Εύα, η Μαρία από τη Ναζαρέτ, με το «ας γίνει όπως είπες» (Λκ 1,38) όχι μόνο εμπιστεύθηκε όλη την ύπαρξή της στο Θεό, αλλά έγινε και η μητέρα και το πρότυπο της Νέας ανθρωπότητας.

Η Παναγία δέχτηκε και ενστερνίστηκε το Ευαγγέλιο, το σχέδιο ζωής που προσφέρει ο Θεός στον άνθρωπο. Έτσι δείχνει σ' όλους το δρόμο για το πραγματικό νόημα της ζωής, δηλαδή την προσφορά του Θεού προς τον άνθρωπο στο πρόσωπο του Υιού του. Φανερώνει πόσο μεγάλη σημασία έχει η πρώτη βασική και θεμελιώδης επιλογή μας που προσανατολίζει τη ζωή του καθενός και γίνεται το κριτήριο των επομένων επιλογών μας.

2) Παρθένος

Ο Θεός σώζει τον άνθρωπο όχι με τα μέσα και τη λογική του κόσμου που αποδίδει μεγάλη σημασία στη δύναμη της εξουσίας, εκθειάζει τη σεξουαλικότητα και τα πάντα κρίνει εγωκεντρικά, αλλά μέσα από τη φτώχεια, την αδυναμία, την αλληλεγγύη. Ο θαυμάσιος ύμνος «Μεγαλύνει» εκφράζει όλον αυτό τον πλούτο (Λκ 1,48-56).

- Ο Ιησούς, η Σωτηρία του κόσμου, δεν είναι αποτέλεσμα της ανθρώπινης επιθυμίας, αλλά η δωρεά του Θεού την οποία ή τη δεχόμαστε ή την απορρίπτουμε.

- Η Παρθενική γέννηση του Ιησού σημειώνει και σημαίνει ότι μια καινούργια δημιουργία αρχίζει. Αρχίζει η ανάπλαση και η **αναδημιουργία** του παλιού κόσμου.

- Η πρώτη δημιουργία ήταν αποτέλεσμα του θελήματος Θεού που από αγάπη και από το τίποτα δημιουργεί τον άνθρωπο κατ' εικόνα και ομοίωση του. Στην αρχή της νέας δημιουργίας βρίσκεται η απόλυτη ελευθερία του Θεού, ο οποίος με την ενσάρκωση του Υιού αποβλέπει να κάνει τον άνθρωπο υιό εν Υιώ.

Η παρθενία της Παναγίας δε γίνεται και δεν μπορεί να γίνει νοητή μόνο στα μίξερρα πλαίσια της ανθρώπινης ανατομίας, αλλά στον ανοικτό ορίζοντα της πίστης και της εμπιστοσύνης στη φιλανθρωπία του Θεού που όντας ο Δημιουργός επεμβαίνει για χάρη του πλάσματός του. Και για να δείξει την απόλυτη δωρεά της Σωτηρίας μέσω του Ιησού, με την παρθενική γέννησή του δεν μπορεί να καπαρωθεί από κανένα η αρχή του, παρά μόνο από το Πνεύμα του Θεού.

3) Μητέρα

Ο ιδιαίτερος δεσμός της Παναγίας με το Γιο της δεν περιορίζεται μόνο στο γεγονός ότι τον έφερε στον κόσμο, ως μια πραγματική μητέρα. Ήταν μάνα, που

σημαίνει ότι όχι μόνο τον έφερε στη ζωή, αλλά όπως κάθε μητέρα δίδαξε στον Ιησού να είναι άνθρωπος δηλ. του έμαθε τη γλώσσα, τα ήθη και τα τοπικά έθιμα, τη θρησκεία, τον τρόπο να έρχεται σε επαφή και να επικοινωνεί με το συνάνθρωπό του.

Έχοντας συνείδηση όχι μόνο του μεγαλείου της μητρότητας της Μαρίας, αλλά και της σπουδαιότητάς της για την ακριβή ταυτότητα του Ιησού η οικουμενική σύνοδος της Εφέσου (431) δε δίστασε να καθορίσει και τη θεϊκή μητρότητα της Παναγίας με τον τίτλο **Θεοτόκος**.

Όπως κάθε μητέρα όχι μόνο δίδαξε το παιδί της, αλλά έμαθε και διδάχθηκε από αυτό. Οι δοκιμασίες σμίλευσαν την πίστη της και έμαθε κάτι ακόμη σημαντικότερο, την εμπιστοσύνη στο Θεό με αποκορύφωμα το μυστήριο του Σταυρού.

Κάθε πιστός μπορεί να βρει στην Παναγία το κατεξοχήν πρότυπο τόσο στις μέρες της χαράς όσο και στις μέρες της δοκιμασίας.

Και σε μένα δείχνει ότι το μόνο που αξίζει για να είμαι μέσα σ' αυτή τη νέα κατάσταση πραγμάτων είναι να ακούσω την προτροπή της: *Κάντε ό,τι θα σας πει* (Ιω 2,5). Από την Παναγία ο χριστιανός μαθαίνει την ταπεινή υποταγή στο Λόγο του Θεού, τη χαρούμενη αποδοχή της δωρεάς του αγίου Πνεύματος. Όπως επίσης να αναγνωρίζει τη δράση του Θεού μέσα στον κόσμο διαμέσου του Υιού, και μέσα από εργαλεία φτωχικά και ταπεινά όπως είναι οι μαθητές του Ιησού και η Εκκλησία του.

4) Η Αμιάντος Σύλληψη

Η Μαρία, η μητέρα του Ιησού προφυλάχθηκε από την πρώτη στιγμή της σύλληψής της από το στίγμα της προπατορικής αμαρτίας με ένα μοναδικό προνόμιο της Θείας Χάρης, όχι εξαιτίας των αξιομισθιών της αλλά ως πρώιμος καρπός της σωτήριας ανάστασης του Ιησού Χριστού, Σωτήρα του κόσμου.

Το δόγμα αυτό της καθολικής πίστης θέλει να πει ότι η Παναγία ενόψει της Σωτηρίας του Ιησού Χριστού ήλθε στον κόσμο προσανατολισμένη στο να κάνει το θέλημα του Θεού και να είναι το χειροπιαστό σημείο της δυνατότητας αυτού του θελήματος να γίνει πραγματικότητα. Το κακό δε μπόρεσε να επικρατήσει πάνω σε εκείνη δια μέσου της οποίας ο Θεός θα πρόσφερε τη Σωτηρία στην ανθρωπότητα.

Το δόγμα της **Αμιάντου Σύλληψης** δεν είναι ένα προνόμιο που τοποθετεί την Παναγία έξω από την ανθρώπινη ιστορία. Αντίθετα, την τοποθετεί στο σημείο εκκίνησης μιας νέας ιστορίας.

5) Κοίμηση και Μετάσταση

Η Αγία Γραφή δε μας προσφέρει πληροφορίες για την ολοκλήρωση της γήινης ζωής της Παναγίας. Μας δείχνει όμως πόσο στενά συνδεδεμένο είναι το πρόσωπό της με το πρόσωπο και το έργο του Χριστού.

«Στο τέλος της γήινης ύπαρξής της η άσπιλη Μητέρα του Θεού και Αειπάρθενη Μαρία άρθηκε με το σώμα της και την ψυχή της στην ουράνια δόξα» (πάπας Πίος 12^{ος}). Με το δόγμα αυτό η Εκκλησία αναγνωρίζει πως η Παναγία χαίρει κιώλας κάτι από την Ανάσταση του Χριστού. Όπως με την επέμβασή του το Πανάγιο Πνεύμα ενεργεί την αναδημιουργία της ανθρωπότητας, έτσι και στο τέλος της επίγειας ζωής της Παναγίας το ίδιο Πνεύμα δεν την αφήνει κάτω από το πιο

χειροπιαστό σημείο τής παρουσίας του κακού στον κόσμο, το θάνατο. Γιατί πώς ήταν δυνατό αυτή που εν όψει της Σωτηρίας του ΧΡΙΣΤΟΥ δεν υπήρξε ούτε μια στιγμή τής ύπαρξής της κάτω απ' την επιρροή του κακού, πώς θα την κυρίευε έστω και για λίγο ο θάνατος που είναι το κατ' εξοχή κακό. Αφού ο Γιος της αναστήθηκε γιατί να μην απολαύσει και εκείνη από τώρα τη Σωτηρία στην ολοκλήρωσή της, και συνάμα να είναι το χειροπιαστό παράδειγμα του τι θα συμβεί μελλοντικά στο μαθητή του αναστημένου Σωτήρα αν αφήνει το Πνεύμα του Θεού να τον καθοδηγεί στην καθημερινότητα, να τον επισκιάσει...

6) Η Εικόνα της Εκκλησίας

Η Παναγία είναι στις ρίζες της ζωής της Εκκλησίας, είναι η εικόνα της, το παράδειγμα της και η αγαπημένη Μητέρα. Όπως η Μαρία είναι η Μητέρα του Θεού, έτσι και η Εκκλησία όταν εκτελεί πιστά το Λόγο του Θεού και τελεί τα μυστήρια γίνεται μητέρα των πιστών *«Πραγματικά με το κήρυγμα και το βάπτισμα γεννά σε μια νέα και αθάνατη ζωή τα παιδιά που συλλαμβάνει με την επίδραση του Πνεύματος και είναι γεννημένη από το Θεό. Είναι κι αυτή παρθένα, που φυλάει ακέραιη και αγνή την πίστη που έδωσε στον νυμφίο και μιμούμενη τη Μητέρα του Σωτήρος με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, διατηρεί παρθενικά ακέραιη την πίστη, σταθερή την ελπίδα, ειλικρινή την αγάπη»* (Β' Βατ. Σύνοδος Περί εκκλησίας, 64).

Με το παράδειγμα της Μαρίας, εικόνα της Εκκλησίας, κάθε χριστιανική κοινότητα πρέπει να ακτινοβολεί τη λαμπρότητα της Παρθενίας, κάνοντας δηλαδή θέση στο Άγιο Πνεύμα, ξεπερνώντας τη **σάρκα** και το **αίμα**, δηλαδή τους πολύ ανθρωπίνους υπολογισμούς για γόητρο, για εξουσία, για δύναμη, για χρήμα.

Στην επίγεια πορεία της η Εκκλησία έχει στην Παναγία ένα σημείο βέβαιης ελπίδας και παρηγορίας. Η Παναγία είναι για τον κάθε πιστό όσο και για την Εκκλησία η ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ, δείχνει το δρόμο για τη Σωτηρία που ο Θεός δώρισε στον κόσμο.

π. Γιάννης Μαραγκός
Εφημέριος, Ερμούπολη Σύρου

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Θερισμός και Τρύγος

Ο κύκλος των εποχών μας παρασύρει
κάποια αλλαγή εποχής,
σηματοδοτεί τη σχέση μας με τη φύση.

Η φύση, όμως, στις μέρες μας

μας θέτει σημαντικούς προβληματισμούς.
 Νομίζαμε ότι ήταν αμετάβλητη
 και αυτό μας ξεκούραζε.

Μας αναγγέλλουν όμως
 κλιματικές αλλαγές
 για τις οποίες
 αντιλαμβανόμαστε μερικά σημάδια.

Από λάθος δικό μας,
 ή εξ αιτίας άγνωστων φυσικών δυνάμεων,
 η θερμοκρασία ανεβαίνει,
 καταιγίδες υψώνονται
 θύελλες αφηνιάζουν,
 οι έρημοι κερδίζουν έδαφος
 και ποιος ξέρει ακόμα τι...

Μην πανικοβαλλόμαστε,
 ο Θεός μόνος δεν αλλάζει
 ο οποίος μας επιτρέπει
 να περάσουμε μέσα από αυτό τον κόσμο
 που αλλάζει,
 στηριζόμενοι σε πραγματικότητες σταθερές,
 χωρίς να λησμονούμε
 να διαφυλάξουμε εκείνο
 που μας έχει εμπιστευτεί.

L. Sintas sj

Σκοποί των Μηνών

Αυγούστου 2007

Γενικός : *Για όσους συναντούν δοκιμασίες συνειδήσεως, να βρουν στο Χριστό, το φως και το στήριγμα να ανακαλύψουν που βρίσκεται η αληθινή ευτυχία.*

Οι άνθρωποι ζούμε αλλοτριωμένοι, στα βρώμικα νερά του πόνου και του θανάτου, μέσα σ' ένα κόσμο σκότους, χωρίς φως. Το δίκτυ του Ευαγγελίου, μας βγάζει έξω από τα νερά του θανάτου και μας εισάγει στη λαμπρότητα του φωτός του Θεού, στην αληθινή ζωή. Αποστολή της Εκκλησίας είναι τραβήξει τους ανθρώπους έξω από το βρώμικο ωκεανό και από όλες τις αλλοτριώσεις προς

την γη της ζωής, προς το φως του Θεού. (Βενέδικτος 16^{ος} : Ομιλία στις 24.04.2005)

Ιεραποστολικός : Για την Εκκλησία της Κίνας, για να δείξει ουσιαστική και ορατή κοινωνία με το διάδοχο του Πέτρου

Σεπτέμβριος 2007

Γενικός : Ωστε η οικουμενική συνάντηση στο Σίμπιο της Ρουμανίας, να συμβάλλει σε πιο ουσιαστική ενότητα μεταξύ των χριστιανών, για την οποία προσευχήθηκε ο Χριστός

Την οικουμενική πορεία των Εκκλησιών, που θα κορυφωθεί στη Ρουμανία, θελήσατε να την αρχίσετε από τη Ρώμη, όπου κήρυξαν και έδωσαν τη μαρτυρία τους οι απόστολοι Πέτρος και Παύλος. Χρέος μας, ως χριστιανοί είναι να μεταλαμπαδεύσουμε τη χριστιανική πίστη στη σύγχρονη Ευρώπη. Το θέμα που επιλέξατε είναι διαφωτιστικό : «Το φως του Χριστού να φωτίζει τον καθένα. Ελπίδα ανανέωσης και ενότητας για την Ευρώπη» (Βενέδικτος 16^{ος} στις 26.01.2006)

Ιεραποστολικός : Για τους ιεραποστόλους που με χαρά αφοσιώθηκαν στο έργο του Χριστού, με αισιοδοξία να αντιμετωπίζουν τις καθημερινές δυσκολίες.

Προσεύχομαι με τις περικοπές του Ευαγγελίου των Κυριακών

Τετάρτη 15 Αυγούστου 2007

Κοίμηση-Μετάσταση της Θεοτόκου

Η Μαρία, η πρώτη σωσμένη, είναι η πρώτη να συμμερίζεται τη δόξα του Θεού. Με το Σώμα του που παραδόθηκε και με το Αίμα του που χύθηκε, ο Ιησούς μας κατέστησε ένα λαό σωσμένων. Γεμάτοι χαρά και ευχαριστία στην καρδιά, τιμούμε τον Αναστημένο, που ελκύει τους πάντες στον εαυτό του, με πρώτη τη Μητέρα του. Ας ικετεύσουμε τον Κύριο, μαζί με τη Μαρία, τους Αποστόλους και με όλους τους αγίους, που ανά τους αιώνες του ήταν αρεστοί, να είμαστε μαζί του στον Παράδεισο.

Κυριακή 19 Αυγούστου 2007

20^η του Κ/δρομίου Γ' : Λκ. 12, 49-53

Ήρθα ν' ανάψω μια φωτιά και επιθυμία είναι να είχε κιόλας ανάψει. Πολλοί θα σκανδαλιστούν στο όνομά μου. Τα πιο οικία πρόσωπα, θα βρεθούν αντιμετώπιση μεταξύ τους. Γιατί θα αναγκαστούν να κάνουν τις επιλογές τους μαζί μου ή εναντίον μου. Θυμηθείτε το παράδειγμα του αγίου Φραγκίσκου της Ασ-

σίξης. Ο πατέρας του τον αποκλήρωσε γιατί διάλεξε να ακολουθήσει τον Ιησού στη φτώχεια του και όχι τον πατέρα του που ήταν πλούσιος.

Κυριακή 26 Αυγούστου 2007

21^η του Κ/δρομίου Γ ' : Λκ. 13, 22-30

Αντιπαράθεση ανάμεσα στο καλό και το κακό.

Είμαστε έτοιμοι να ταχθούμε με το μέρος της αγάπης ή με το μέρος του κακού ; Ανοίξτε ορθάνοιχτες τις πόρτες και τα παράθυρα. Οραματιστείτε όνειρα μεγάλα. Τοποθετηθείτε στο συμπόσιο της βασιλείας του Θεού. Οι καλεσμένοι έρχονται από παντού : από την ανατολή και από τη δύση, από το βορρά και από το νότο, χωρίς διακρίσεις θρησκείας, ούτε χρώματος. Ουράνιο συμπόσιο, το οποίο υποσχέθηκε σ' εκείνους που επέλεξαν να αγαπούν. Στο Σθμπόδιο της Βασιλείας, μόνο όσοι αγαπούν έχουν θέση.

Κυριακή 2 Σεπτεμβρίου 2007

22^η του Κ/δρομίου : Λκ. 14, 1...14

Την Πρώτη ή την Τελευταία θέση;

Ο Ιησούς προτρέπει και τον οικοδεσπότη και τους καλεσμένους να μη προτρέχουν, αλλά ταπεινά να περιμένουν. Και στον οικοδεσπότη να μην καλεί μόνο όσους έχουν περίοπτη θέση στην κοινωνία, για να του το ανταποδώσουν μια μέρα, αλλά να δίνει δωρεάν αυτό που δωρεάν έλαβε. Το τραπέζι της Βασιλείας δεν είναι ανοιχτό σ' όσους αρέσκονται στις τιμές και τις πρώτες θέσεις, αλλά στους φτωχούς, τους μικρούς και τους αδύνατους.

Κυριακή 9 Σεπτεμβρίου 2007

23^η του Κ/δρομίου : Λκ. 14, 25-33

Μας ξαφνιάζει η σημερινή περικοπή του Ευαγγελίου. Η επιλογή μου, του Χριστού, σηματοδοτεί μια ριζική επιλογή, που δεν επιτρέπει κανένα συμβιβασμό. Δεν νομίζω όμως, ότι η πρόθεση του Ιησού επιδιώκει να μας απομακρύνει από τις οικογένειές μας. Το σημαντικό για τον Ιησού είναι να εγκαταλείψουμε τον κλειστό χώρο των εξ ανάγκης σχέσεων, πολύ περιορισμένες και πολύ εγωιστικές, απεναντίας καλούμαστε να ανοιχτούμε στο πέλαγος, προς ορίζοντες πιο πλατείς. Το να προτιμήσουμε τον Ιησού περισσότερο από όλα αυτά τα πρόσωπα, προϋποθέτει να μάθουμε να τα αγαπάμε διαφορετικά, με δωρεάν και αφιλόκερδη αγάπη, απελευθερωμένοι από σημάδια κατοχής και εγωισμού, που καθοδηγούν, αλίμονο, πολύ συχνά τις σχέσεις μας. Προτιμώ τον Ιησού, είναι μια επιλογή που δεν είναι δυνατό να ληφθεί παρά σε πλαίσια απόλυτης ελευθερίας.

Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου 2007

24^η Κ/δρομίου : 24^η Λκ. 15, 1-32

Ο Ιησούς δεν σταματά ποτέ να μας αναζητά. Αυτό που κάνουν ο βοσκός και η γυναίκα της περικοπής μας. Αναζητούν συνεχώς, μέχρι να το βρουν. Είναι η

ίδια επίμονη αναμονή του πατέρα μπροστά στον επαναστατημένο γιό του, χωρίς γι' αυτό να παραμελήσει τον πρωτότοκο. Και τα τρία αυτά πρόσωπα μας δίνουν την εικόνα του Θεού, σε αναζήτηση του ανθρώπου. Προϋπόθεση για να βρεθούμε, είναι να έχουμε συνείδηση ότι χαθήκαμε, ότι χάσαμε την πυξίδα, «ότι πεινάμε»...δεν πρόκειται εδώ για μια ηθική ενοχή, στείρα και πωρωμένη, αλλά να αντιληφθούμε την ανθρώπινη και προσωπική κατάσταση μας σε σχέση με την αγάπη του Θεού.

Κυριακή 23 Σεπτεμβρίου 2007

25^η Κ/δρομίου : 25^η Λκ. 16, 1-13

Πιστοί στα λίγα ή στα μικρά πράγματα προετοιμαζόμαστε να αποδειχθούμε ικανοί για μεγαλύτερα. Ο άνθρωπος αρέσκεται στο να ξεπερνά τον εαυτό του, να ονειρεύεται για μεγάλα ανδραγαθήματα, ακόμα και να θυσιάσει τη ζωή του για να επιτύχει ... και ο Σεπτέμβριος είναι ο μήνας που αρχίζει τα σχολεία, που επιστρέφουμε από διακοπές, που προγραμματίζουμε κάτι καλύτερο ακόμα και στη θρησκευτική μας ζωή. Και όμως συχνά δυσκολευόμαστε να υπηρετήσουμε με πιστότητα σε πράγματα που είναι πολύ πιο απλά, πιο καθημερινά, στα οποία μας προσκαλεί το Ευαγγέλιο..

Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου 2007

26^η Κ/δρομίου Γ' : 26^η Λκ. 16, 19-31

Πρέπει να το φωνάξουμε δυνατά : μια πνευματικότητα που δεν οδηγεί στη δέσμευση, δεν είναι χριστιανική. Ο προφήτης Άμωσ στο πρώτο ανάγνωσμα δεν φοβάται να πει τα πράγματα με το όνομά τους. Λόγια φλογερά για να ξυπνήσει τις συνειδήσεις. Λόγια σύγχρονα στις μέρες μας, ανάμεσα σε χώρες αναπτυγμένες ... και στους άλλους. «Τα συμφέροντά μας» να διασώσουμε λένε οι ανεπτυγμένοι... πεινάμε φωνάζουν οι υπόλοιποι. Όποιος πιστεύει, δραστηριοποιείται για να αλλάξει ο κόσμος. Είναι χρέος στο χριστιανό, όχι μόνο να πληροφορηθεί για τις οικονομικές ανισότητες, αλλά και να ενεργοποιηθεί για μια κοινωνία πιο δίκαιη. « Θέλεις να τιμήσεις το χρώμα του Χριστού, τότε μην το περιφρονείς όταν είναι γυμνό» έλεγε ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

π. Δ. Δαλέζιος

Κατηχητικά θέματα

Τρόποι της διακονίας του Λόγου

51. Οι κύριοι τρόποι της διακονίας του Λόγου είναι οι εξής:

- Σύναξη και κάλεσμα στην πίστη

Αυτοί οι τρόποι απορρέουν άμεσα από την αποστολή του Ιησού που πραγματοποιείται όταν με την «πρώτη αγγελία» απευθύνεται προς τους μη πιστούς: σ' εκείνους που έχουν επιλέξει να μην πιστεύουν, στους βαπτισμένους που ζουν στο περιθώριο της χριστιανικής ζωής, σ' αυτούς που ανήκουν σε άλλες θρησκείες... (βλ Παύλος 6^{ος} ΑΕ 51-53) Μια ιδιαίτερα ξεχωριστή μορφή αυτής της υπηρεσίας στα πλαίσια της οικογένειας είναι και η θρησκευτική αφύπνιση των παιδιών .

- Η μύηση

Εκείνοι που, κινούμενοι από τη χάρη, αποφασίζουν να ακολουθήσουν τον Ιησού, είναι «ενταγμένοι στη ζωή της πίστης, της λειτουργικής και της αγάπης του Λαού του Θεού» (Β' Βατικανή Σύνοδος Περί Ιεραποστολών 14). Η Εκκλησία πραγματοποιεί αυτό το καθήκον, βασικά, με την κατήχηση, στενά συνδεδεμένη με τα μυστήρια της μύησης, και όταν τα παιδιά πρέπει να τα λάβουν, αλλά και όταν τα έχουν ήδη λάβει. Σημαντικοί τρόποι είναι: η κατήχηση των μη βαπτισμένων ενηλίκων, των κατηχούμενων, η κατήχηση των ενηλίκων που επιθυμούν να επιστρέψουν στην πίστη, ή εκείνων που έχουν ανάγκη να συμπληρώσουν τη μύησή τους, η κατήχηση των παιδιών και των νέων που αφ' εαυτής έχει χαρακτήρα μύησης. Ακόμη, η οικογενειακή χριστιανική διαπαιδαγώγηση και η διδασκαλία της θρησκείας στα σχολεία, ασκούν μια μορφή μύησης.

- Η μόνιμη διαπαιδαγώγηση στην πίστη

Σε πολλές περιοχές ονομάζεται «διαρκής κατήχηση».

Απευθύνεται σε χριστιανούς, που μνημένοι στα βασικά στοιχεία, έχουν ανάγκη να τροφοδοτούν και να ωριμάζουν την πίστη τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Είναι ένα καθήκον που πραγματοποιείται με ποικίλους τρόπους: «συστηματικούς και συμπτωματικούς, κατ' άτομο ή κοινοτικούς, οργανωμένους και αυθόρμητους, κλπ.». (Directorium Catecheticum 1971, 19d)

- Ο ρόλος της λειτουργικής

Η διακονία του Λόγου έχει επίσης ένα λειτουργικό ρόλο, γιατί όταν αυτή πραγματοποιείται στα πλαίσια μιας ιεροπραξίας, αποτελεί ουσιαστικό της μέρος (Β' Βατικανή Σύνοδος Περί Θ. Λατρείας 35). Αυτή η διακονία εκφράζεται θαυμάσια με την ομιλία. Άλλοι τρόποι είναι οι παρεμβολές και οι προτροπές κατά την τέλεση της ακολουθίας του Λόγου. Είναι επίσης απαραίτητο να αναφερθούμε στην άμεση προετοιμασία στα διάφορα μυστήρια, στις τελετές των μυστηρίων και κυρίως στη συμμετοχή των πιστών στην Ευχαριστία, ως πηγαίο τρόπο της διαπαιδαγώγησης στην πίστη.

- Ο ρόλος της θεολογίας

Η θεολογία σκοπόν έχει να αναπτύξει την κατανόηση της πίστης, υιοθετώντας τη δυναμική του αποφθέγματος «fides querens intellectum», δηλαδή της πίστης που προσπαθεί να καταλάβει. Η θεολογία, για να επιτύχει το στόχο της αυτό, χρειάζεται να συγκρίνεται και να συνδιαλέγεται με τα φιλοσοφικά ρεύματα, με τις ουμανιστικές χροιές που χαρακτηρίζουν την κουλτούρα και με τις ανθρωπιστικές επιστήμες. Διαρθρώνεται σε τρόπους που προωθούν «τη συστηματική πραγματεία και την επιστημονική έρευνα των αληθειών της πίστης» (Directorium Catecheticum 1971, 17).

52. Σπουδαίοι τρόποι της διακονίας του Λόγου είναι: η πρώτη αγγελία ή το ιεραποστολικό κήρυγμα, η κατήχηση πριν και μετά το βάπτισμα, η λειτουργική και η θεολογία. Συμβαίνει συχνά – για ποιμαντικούς λόγους – να χρησιμοποιούνται συγχρόνως, κάποιοι από αυτούς τους τρόπους. Η κατήχηση, π.χ., μαζί με το χρέος να μύησει, πρέπει συχνά να ασκήσει ιεραποστολικές υποχρεώσεις. Το ίδιο συμβαίνει με την ομιλία κατά τις ακολουθίες που, ανάλογα με τις περιπτώσεις, θα χρειαστεί να αναλάβει το ρόλο της σύγκλησης και της οργανικής μύησης.

Directoire Général pour la Catéchèse, αρ. 51-52

Μετάφραση: **Στέλλα Μ. Φωσκόλου**

Πνευματικότητα

Περισυλλογή στην κλινική

Α' Βασιλειών 17,10-16

Είχα φάει τα τελευταία ψίχουλα
 Με μιαν στάλα νερό
 Όταν άκουσα την φωνή του στην έρημο της καρδιάς μου.
 Επιτακτική, ικετευτική,
 Με παρακαλούσε
 «Δός μου λίγο νερό».
 Πάω για το νερό
 Όταν ξανακούγεται η φωνή.
 «Α ναι! και λιγάκι ψωμί».
 Πάγωσα.
 Δεν μπορούσα να πιστέψω τι μου ζητούσε ο Θεός.
 Ναι, δεν λέω, είναι ευγένεια και λεπτότητα
 Να δίνεις νερό σε κάποιον διψασμένο.
 Αλλά το να δώσεις ψωμί όταν εσύ πεινάς
 Είναι αγωνία.

Κάποιος μου ζητά λίγο ψωμί, κι εγώ έχω μόνον δάκρυα,
 Μια χούφτα αλεύρι, μια στάλα λάδι,
 Και τα ξυλαράκια που κρατώ είναι για ν' ανάψω μια φωτιά
 Και να ψήσω μια μόνο μπουκιά ψωμί

Για τον εαυτό μου
Προτού πεθάνω.

Ωστόσο η φωνή του ξένου επιμένει ν' ακούγεται μες την ψυχή μου.
Με καίει σαν ηφραίστειο.
Ψήνω σιωπηλά το ψωμί
Ζυμωμένο με τα δάκρυά μου,
Τη μοναδική εκείνη χούφτα αλεύρι,
Τη μοναδική στάλα λαδιού,
Και τα δάκρυά μου γίνονται η μαγιά.

Ο πεινασμένος χορταίνει.
Το αλεύρι στο δοχείο μου δεν μειώθηκε
Ούτε και το λάδι στο πιθάρι μου,
Αλλά κι εγώ η ίδια δεν πεινάω πια..

Όταν έχεις μαζέψει όλα σου τα ψίχουλα,
Όλα μαζί τα ψίχουλα που έχεις
Κι όλα μαζί τα ψίχουλα που είσαι,
Κι έχεις ζυμώσει και ψήσει το ψωμί σου
Στην μοναδική φωτιά που σου απομένει,
Στην φωτιά του φούρνου της καρδιάς σου,
Τότε καταλαβαίνεις
Τότε μόνον ξέρεις τι θα πει
Να γίνεσαι ψωμί για τους ανθρώπους.

Υπάρχει ένας υπέρτατος πλούτος στη φτώχεια.
Ένας πλούτος, που δεν πρέπει
Για κανέναν λόγο να χαραμιστεί.
Υπάρχει τεράστια θρεπτική αξία
Στα ψίχουλα συμπυκνωμένα
Που πάει στράφι αν δεν δοκιμαστεί.

Ναταλή Κολλάρου

Τοπική Εκκλησία

Ένα καυτό και πολυσύνθετο θέμα: η οικογένεια **3^η πανελλήνια Σύναξη της τοπικής Εκκλησίας**

Μελετώντας προ μηνών το κείμενο της ΙΣΚΙΕ «Μια Σύναξη για την Οικογένεια» ήλθε στη μνήμη μου μια εργασία του Ιουνίου 1975 που μου ζητήθηκε από τον Παννοσ/τατο π. Πέτρο Φραντζίδα, Αποστ. Βικάριο Αρχιεπισκοπής Ρόδου, μέλος της

Συνόδου και εξουσιοδοτημένο για τη σύνταξη μιας Εγκυκλίου μετά από το 6^ο Συνέδριο της Εκκλησίας (6-8 Μαΐου 1975 στο Λεόντειο Πατησίων). Τολμώ να δημοσιεύσω αναλλοίωτο το κείμενο ως μια μικρή συμβολή στις σημερινές προσπάθειες της Ιεραρχίας μας.

Αθήνα, 3 Ιουνίου 1975

Σεβαστέ και αγαπητέ π. Πέτρο,

Από μια βδομάδα τώρα επεξεργάζομαι, όπως μου ζητήσατε κατά την τελευταία συνάντησή μας, το θέμα της Εγκυκλίου της Ιεραρχίας για το Γάμο και την Οικογένεια και, δεν σας κρύβω, δίχως να καταλήξω σε συμπεράσματα που με ικανοποιούν πλήρως. Σας είχα όμως υποσχεθεί ότι θα σας δώσω τη γνώμη μου μέσα σ' ένα μήνα...

Για να αποκτήσω μια πλήρη εικόνα του θέματος ξαναδιάβασα τις ομιλίες του π. Δ. Σαλάχα και του π. Αθ. Αρμάου, επίσης τα διάφορα άλλα κείμενα του Συνεδρίου, κυρίως δε τα αποτελέσματα των ομάδων και τις επεμβάσεις κατά την ολομέλεια. Παράλληλα μελέτησα και πάλι το κεφάλαιο του *Gaudium et spes* πάνω στην «αξία του Γάμου και της Οικογένειας», την εγκύκλιο *Humanae vitae*, την εγκύκλιο της συνόδου της Ελβετικής Ιεραρχίας (*Documentation Catholique 2 Μαρτίου 75*), ένα κείμενο της Γαλλικής Επισκοπικής Επιτροπής για την Οικογένεια πάνω στο θέμα «Αγάπη και Γάμος» (*Doc. Cath. 6 Μαρτίου 75*), ένα άλλο κείμενο της ίδιας Επιτροπής πάνω στην ποιμαντική των διαζευγμένων (*Doc. Cath. 16 Φεβρ. 75*) και ένα κείμενο της Γαλλικής Επιτροπής «Δικαιοσύνη και Ειρήνη» πάνω στο θέμα «Πληθισμακά Προβλήματα και χριστιανική συνείδηση» (*Doc. Cath. 20 Απριλίου 75*).

Αν σας αναφέρω όλα αυτά τα κείμενα το κάνω γιατί είμαι πεπεισμένος ότι η Εγκύκλιος της Ιεραρχίας μας πρέπει:

α) Να επωφεληθεί από την εργασία Ιεραρχών και Θεολόγων άλλων εκκλησιών. Ο λόγος είναι απλός: η Τοπική μας εκκλησία δεν διαθέτει ούτε θεολόγους ούτε μελετητές ποιμαντικών θεμάτων. Πώς είναι λοιπόν δυνατόν να μιλήσει υπεύθυνα δίχως να προδώσει τη διδασκαλία της Εκκλησίας... Πολλά παρουσιάζονται ως διδασκαλία της Εκκλησίας που απέχουν όμως απ' αυτή. Μια εγκύκλιος της Ιεραρχίας, και μάλιστα για ένα τόσο σοβαρό και πολύπλοκο θέμα, δεν μπορεί να περιλαμβάνει θέσεις παρουσιασμένες πρόχειρα και επιπόλαια. Η παραπάνω παρατήρησή μου δε σημαίνει ότι θα πρέπει να αντιγράψουμε κείμενα και να τα «σερβίρουμε» σαν δικά μας στους πιστούς. Κάθε εκκλησία έχει και τους προβληματισμούς της. Και

β) η εγκύκλιος να απαντά στα ειδικά προβλήματα των πιστών του Τόπου μας έχοντας όμως υπ' όψη τούς προβληματισμούς της Εκκλησίας και του Κόσμου. Για να γίνω αντιληπτός δίνω ένα παράδειγμα: το δημογραφικό ζήτημα δεν τίθεται με τον ίδιο τρόπο στις Ινδίες και στην Ελλάδα. Στον Τόπο μας η μείωση των γεννήσεων δημιουργεί προβλήματα. Από την άλλη πλευρά πάλι για το διαζύγιο και τα επακόλουθά του έχουμε ειδικούς τοπικούς προβληματισμούς.

Από μια άλλη σκοπιά: την εγκύκλιο θα την έβλεπα με ευρύ περιεχόμενο. Δεν αρκεί να δώσεις μερικές «ρετσέτες»-συνταγές συμπεριφοράς, πολλά «απαγορεύεται» και λίγα «επιτρέπεται». Αν η Εκκλησία λαβαίνει τούτη ή εκείνη τη στάση το κάνει με βάση την ανθρωποθεωρία της, την αντίληψη που έχει του Γάμου, της Οικογένειας, της «σωτηρίας». Μονάχα αν παρουσιασθούν τα κίνητρα της Εκκλησίας οι πιστοί θα εκτιμήσουν τη στάση της. Για τους

λόγους αυτούς η εγκύκλιος, κατά τη γνώμη μου, πρέπει να παρουσιαστεί σε στυλ αισιόδοξο, ποιμαντικό κι όχι ξερά νομοκανονικό: τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται... Προσωπικά προτείνω να ακολουθήσετε την παιδαγωγική του “Gaudium et Spes” στο περί Γάμου κεφάλαιο.

Μέσα σ’ ένα ευρύ και αισιόδοξο σύνολο θα έβλεπα την απάντηση της Εκκλησίας για τα επί μέρους προβλήματα όπως προέκυψαν κατά το Συνέδριο. Η ανάπτυξη του κάθε θέματος θα εξαρτιόταν από τις τοπικές συνθήκες της εκκλησίας μας.

Από το Συνέδριο βγάζω το συμπέρασμα ότι πρέπει να εξεταστούν τα εξής θέματα:

- Τι σημαίνει Γάμος και Οικογένεια κατά τη διδασκαλία της Εκκλησίας.
- Ποιος ο σκοπός του Γάμου; Και για τούτο το θέμα και για το προηγούμενο οι αντιλήψεις των συνέδρων ήταν πολύ συγκεχυμένες και πολλές φορές «απαράδεκτες» για πιστούς...
- Ποια η θέση της Εκκλησίας για την ενότητα και το αδιάλυτο του Γάμου.
- Πώς αντιμετωπίζεται από την Εκκλησία το ζήτημα του «ελευθέρου έρωτα», του ηδονισμού, της εκτρώσεως, της ευθανασίας.
- Ποια η ποιμαντική της Εκκλησίας – και κυρίως της τοπικής μας εκκλησίας – για τα προβλήματα που προκύπτουν από τους μικτούς γάμους, για τα προβλήματα των διαζευγμένων.
- Ποια η σκέψη της Εκκλησίας για το διαζύγιο που το ανέχεται η Ορθόδοξη Εκκλησία και η Πολιτεία μας.
- Το δημογραφικό πρόβλημα και ο έλεγχος των γεννήσεων.
- Η θέση του *Magisterium* σήμερα για τα αντισυλληπτικά.

Η Εγκύκλιος της Ιεραρχίας θα πρέπει να παραπέμπει στα συνοδικά κείμενα και στις εκδόσεις που έγιναν στον Τύπο μας (Βιβλία «Καλού Τύπου», «Προβλήματα Θεολογίας», «Καθολική»). Με αυτό τον τρόπο θα υποδεικνύεται η ανάγνωσή των ελαχίστων κειμένων που διαθέτουμε στην ελληνική για μια πληρέστερη ενημέρωση των πιστών.

Επιθυμία του Συνεδρίου ήταν η Ιεραρχία μας να κάνει ορισμένα διαβήματα προς την Αγία Έδρα για να ρυθμιστούν μερικές δυσκολίες, κυρίως για τους διαζευγμένους, μέσα στα πλαίσια της αναθεωρήσεως του Κώδικα. Στην εγκύκλιο της ελβετικής Ιεραρχίας παρουσιάζονται και οι επιθυμίες της Τοπικής αυτής Εκκλησίας προς την Αγία Έδρα και τη Σύνοδο των Επισκόπων. Δεν θα ήταν άσχημο να παρουσιαστεί κάτι τέτοιο και στη δική σας εγκύκλιο. Αν βέβαια γίνουν ενέργειες εκ μέρους της Ιεραρχίας μας. Με τον τρόπο αυτό θα φανεί, έστω και λίγο, ότι όχι μόνο «λαβαίνουμε» από την ανά κόσμο Εκκλησία, αλλά και «δίνουμε»...

Λόγω του ιδιάζοντος ποιμαντικού χαρακτήρα του θέματος της εγκυκλίου και μέσα στα πλαίσια της στροφής στη δημοτική γλώσσα σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας μας θα πρότεινα η εγκύκλιος να γραφεί σε μια απλή γλώσσα, σαν κι αυτή που χρησιμοποιεί το «Βήμα» για τη σκέψη του. Εξ’ άλλου και κατά το Συνέδριο εκδηλώθηκε αυτή η επιθυμία. Έχει μεγάλη σημασία και η γλώσσα να «μιλά» στον αναγνώστη...

Για το ζήτημα των τοπικών προβλημάτων μας διαθέτω και άρθρα και στατιστικές. Μια εγκύκλιος πρέπει να αντανακλά την κατάσταση και να μη μιλά με γενικότητες. Τα θέτω και αυτά στη διάθεσή σας.

Κατά τη γνώμη μου η κυκλοφορία της εγκυκλίου να μην αργήσει και πολύ. Ούτε πάλι να γραφεί πρόχειρα. Προς το τέλος Οκτωβρίου θα ήταν μια κατάλληλη στιγμή. Οπότε κατά τους μήνες του καλοκαιριού θα μπορούσε να γίνει η σύνταξη του κειμένου και κατόπιν να τεθεί στην κρίση της Συνόδου της Ιεραρχίας.

Στην προσπάθειά μου να συγκεντρώσω και να μελετήσω όλο αυτό το υλικό, καθώς επίσης κατά τη σύνταξη τούτων δω των παρατηρήσεων που μου ζητήσατε, δεν σας κρύβω ότι κατέχομαι από κάποιο φόβο. Σας τον εκμυστηρεύομαι όχι επειδή είστε μέλος της Ιεραρχίας, αλλά λόγω των φιλικών μας σχέσεων. Φοβάμαι μην τυχόν και κάνω μια εργασία που απαιτεί πάρα πολύ καιρό και τέλος... κριθεί με προχειρότητα και πάει χαμένη. Έχω, δυστυχώς, κακή πείρα κατά το παρελθόν. Προσθέτω όμως ότι βρίσκομαι στη διάθεσή σας για μια περαιτέρω εργασία. Δεν με φοβίζει ο κόπος, ο φόρτος της εργασίας με υποχρεώνει να διαλέγω τομείς προσπάθειας που φέρνουν κάποιο αποτέλεσμα*.

Με σεβασμό και αγάπη

π. Γαβριήλ Μαραγκός τ.Ι.

** Μαζί με την επιστολή, στον π. Πέτρο δόθηκε κι' ένα δισέλιδο με τίτλους, υπότιτλους, κείμενα και παραπομπές, ως προσωπικό σχέδιο μιας πιθανής εγκυκλίου σε πέντε μέρη.*

Τοπική Εκκλησία

Εκπαίδευση, παιδεία, τεχνολογία

Τέσσερα μοναχικά τάγματα γιορτάζουν εφέτος στη χώρα μας κάποια επέτειο: Οι Δομινικανίδες, οι Ουρσουλίνες, οι Μαρριανόι και οι Φραγκισκανίδες. Το Περιοδικό έχει ασχοληθεί ήδη με άρθρα και φωτογραφικό υλικό. Έγιναν γιορτές, εκδηλώσεις, εκδόσεις, ευχαριστίες... Τούτο το τεύχος δίνει ένα συμπλήρωμα με λίγες επιλεγμένες προτάσεις της κ. Ελένης Γλύκατζη-Αρβελέρ από τη μεστή και ενδιαφέρουσα ομιλία της στη Σχολή Ουρσουλινών και κάποιες συμπληρωματικές φωτογραφίες.

... Το ζάπινγκ έχει καταντήσει αυτή τη στιγμή ως η κατ' εξοχήν τάση των ανθρώπων, αλλά αυτό το ζάπινγκ, δεν είναι μόνο κίνηση τηλεοπτικής εμβέλειας, είναι πια και κίνηση ζωής. Δηλαδή, το άλλαγμα των συντρόφων, το άλλαγμα της ζωής, το άλλαγμα των ρούχων, το ζάπινγκ παντού όπου κι αν βρισκόμαστε είναι αυτή τη στιγμή τρόπος ζωής, και εκείνο που δεν έχει γίνει τρόπος ζωής, κι ούτε έχει πιθανότητες να γίνει είναι το να μπορείς να βγάλεις την τηλεόραση απ' την πρίζα... Αυτή ακριβώς η κίνηση το να βγαίνει απ' την πρίζα η τηλεόραση, δεν είναι πια θέμα εκπαίδευσης, αλλά είναι θέμα βασικής παιδείας...

Πώς θα το καταφέρουμε; Με ποια παιδεία και με ποια εκπαίδευση;

... Η επιστήμη σήμερα, προχωρά με τέτοιο ρυθμό, που οπωσδήποτε έχουμε συνέχεια νέες εξελίξεις. Όχι μόνο νέες εξελίξεις στις παλιές επιστήμες αλλά έχουμε και την εμφάνιση νέων επιστημών. Ο χρόνος της παιδείας όμως, ο χρόνος της εκπαίδευσης, είναι πάντα ο ίδιος... Πώς θα μπορούσαμε να δώσουμε τη δυνατότητα στα παιδιά να αφομοιώσουν πράγματα τα οποία δεν θα διδαχθούν υποχρεωτικά αλλά θα πρέπει κάποτε να μην είναι γι' αυτά τελείως ξένα; Διατείνομαι ότι υπάρχουν πέντε κώδικες γνωστικοί, δηλαδή γνώσεως.

Ο πρώτος κώδικας είναι η τέλεια γνώση της μητρικής γλώσσας. Για να ξέρεις την ιστορία σου, για να ξέρεις ακριβώς τη σκέψη σου στο βάθος...

Ο δεύτερος κώδικας..., είναι η κατά το δυνατόν τέλεια γνώση μιας ξένης γλώσσας. Κι' αυτό όχι μόνο για να μπορέσεις να βγεις προς τα έξω, αλλά για να ξέρεις ότι δεν είσαι πάντα ο καλύτερος της παρέας. Θέλω να πω ότι και ο διπλάνος σου έχει ονομάσει τα πράγματα. Τα πράγματα για τα οποία εσύ αγωνιάς, τα πράγματα για τα οποία ελπίζεις ή τα πράγματα που ονειρεύεσαι, είναι κι αυτά ονομασμένα, έχουν ονοματιστεί από κάποιον άλλο.

Ο τρίτος κώδικας όπως και να το κάνουμε είναι ακριβώς ο κώδικας ο τεχνολογικός. Μπορείς να κρίνεις, μπορείς να μην είσαι υπόδουλος της μηχανής, μόνο αν ξέρεις τα μυστικά της...

Ο τέταρτος κώδικας, μας τον έδειξαν τα παιδιά προηγουμένως, είναι οπωσδήποτε ο κώδικας της τέχνης. Μέσα από οποιαδήποτε τέχνη, είτε την ασκείς εσύ, είτε την ορέγεται γιατί άλλοι την ασκούν, μπορείς να έχεις ... την κοσμοθεώρηση, την κατανόηση του κόσμου μέσα από αυτό το νέο άνοιγμα προς μια νέα πραγματικότητα.

Και ο πέμπτος κώδικας, η πέμπτη γλώσσα είναι η γλώσσα του σώματος. Πρέπει να πάψουν τα παιδιά να θεωρούν ότι το σώμα δεν είναι μια βάση γνωστική και μια βάση γνώσης του κόσμου.

Ελένη Γλύκατζη - Αρβελέρ
Πανεπιστημιακός

Νέα βιβλία

Η πορεία των σχέσεων Ελλάδος-Αγίας Έδρας 1820-1980

Τα όρια μελέτης των σχέσεων Ελλάδος-Αγίας Έδρας είναι εκείνα που καθορίζουν οι δύο ιστορικοί σταθμοί: η ελληνική Επανάσταση (ως αφετηρία συσχετισμού της νεώτερης Ελλάδος με την Αγία Έδρα) και η σύναψη διπλωματικών σχέσεων (με την ανταλλαγή πρέσβων).

Από τη φύση του το θέμα προϋποθέτει ορισμένες γνώσεις συνάφειας με μια χριστιανική παράδοση, αυτή της Δύσης, η οποία διαμόρφωσε το δυσχιλιετή θεσμό της Αγίας Έδρας. Νομίζω ότι οι γνώσεις αυτές παρέχονται με επάρκεια στα εκτενή προλεγόμενα αυτού του βιβλίου.

Το κύριο σώμα του πονήματος διαρθρώνεται σε πέντε μέρη τα οποία παρακολουθούν τα κομβικά σημεία στην εξέλιξη των διμερών σχέσεων. Δυο είναι οι βασικές διαπιστώσεις.

Η εθνική καχυποψία κι η αποστροφή για τον Καθολικισμό έβρισκαν αρωγό για ασαφείς σχέσεις με την Αγία Έδρα, σε δύο παράγοντες που εναλλάσσονταν τον ενάμισο αυτό αιώνα: τις πιέσεις των ξένων πρέσβων στην Αθήνα και τις καιροσκοπικές γεωπολιτικές ισορροπίες (των ελληνικών Κυβερνήσεων με τις ξένες Δυνάμεις και των τελευταίων με την Αγία Έδρα) και τη μόνιμα εύθραυστη πολιτική σταθερότητα της Ελλάδος.

Βέβαια, η αποξένωση και η αδυναμία συναντίληψης διατηρήθηκαν επί πολλές δεκαετίες, επειδή κάθε φορά που διαφαινόταν στον ορίζοντα η διάθεση συνεννόησης προέκυπταν επιτακτικά και κρίσιμα γεγονότα που μετέθεταν τις σχέσεις Ελλάδος-Αγίας Έδρας στις καλές, ως σχέσεις ήσσονος σημασίας. Τόσο η Αγία Έδρα όσο και το Ελληνικό Κράτος δεν έθεσαν ποτέ στις στρατη-

γικές τους προτεραιότητες την μεταξύ τους προσέγγιση και συνεργασία. Οι ευμετάβλητες, ασαφείς και ευκαιριακές επαφές τους τα 160 χρόνια από την Επανάσταση έως τη σύναψη διπλωματικών σχέσεων, είχαν το χρονικό ορίζοντα και το ποιοτικό βάθος των συγκυριών που τις καθιστούσαν αναγκαίες.

π. Ασημάκης Ιωάννης
Καθηγητής Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκη